

یادداشت

ارزیابی تجارت خارجی در سال ۹۹

عباس آرگون

درباره موضوع تجارت خارجی ایران در سال ۱۳۹۹ بحث‌هایی وجود داشت که محدودیت‌هایی را برای کشور ایجاد کرده بود. تجارت خارجی علاوه بر امسال در سال ۹۸ هم نسبت به سال ۹۷ کاهش یافته بود. امسال ما هم بحث تحریم‌ها را داشتیم که به نوعی در تجارت خارجی ما اثر گذاشته بود، هم بحث کرونا در کنار موضوع تحریم‌ها اثرات مخربی را نه تنها در اقتصاد ایران بلکه در اقتصاد جهان داشت و باعث شد که تجارت خارجی کل جهان هم کاهش یابد. براساس آمار نه ماهه سال ۹۹، حجم تجارت خارجی از نظر وزنی در بخش کالاها غیر نفتی ۱۱۰ میلیون و ۲۷۹ هزار تن کالا به ارزش ۵۲ میلیارد دلار بوده است و سهم صادرات از این میزان ۲۵ میلیارد دلار و ۱۰۰ میلیون دلار و سهم واردات هم ۲۶ میلیارد و ۸۰۰ میلیون دلار و تراز تجاری یک میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار منفی بوده است. با توجه به این ارقام، ارزش تجارت خارجی کشور در نه ماهه گذشته ۱۸ درصد کاهش یافته است. یک بخشی از این وضعیت به دلیل تحریم و بخش دیگر که بخش عمده‌ای محسوب می‌شود به دلیل شیوع کرونا بوده است. در شرایطی قرار داریم که تجارت خارجی از اهمیت بالایی برخوردار است و امروز تجارت محدود به داخل یک کشور نیست و کشورها با توجه به مزیت‌هایی که در حوزه‌های رقابتی و تولید کالاها از آن برخوردار هستند نسبت به صادرات کالاها اقدام می‌کنند و کالاها را به آن کشور آن مزیتی ندارند وارد می‌کنند. تمرکز کشورها در تولیدات صادراتی توجه به مزیت‌هایشان است؛ مزیت‌هایی که به واسطه آنها می‌توانند در بین رقبای خارجی برای گرفتن داشته باشند. عمدتاً مشتریان کالاها در بازارهای جهانی به دنبال کالاها هستند که هم مزیت قیمت پایین را داشته و هم از کیفیت بالایی برخوردار باشند و این امر زمانی محقق می‌شود که کشورهای تولیدکننده آن کالا خودشان از مزیت‌های تولیدی برخوردار باشند و گرنه نمی‌توانند کالای رقابتی عرضه کنند و این کار با توسعه تجارت بین‌المللی و توسعه تجارت خارجی محقق می‌شود. شرایط تحریمی محدودیت‌هایی را در تامین ارز چه از سوی بانک مرکزی و چه از سوی صادرکنندگان برای بازگشت ارزهای حاصل از صادرات ایجاد کرد. این وضعیت صادرکنندگان و واردکنندگان را با ریسک‌های مختلفی روبه‌رو ساخت به این دلیل که نامنی توانیم با استفاده از مجاری قانونی با پرداخت پول کالا وارد کنیم، باید آن را چمدانی حواله کنیم، از سوی دیگر هم در تهیه کالاها دچار مشکل هستیم. در حوزه صادراتی هم به صورت اشتکالی کالا به مقصد ارسال می‌شود و در دریافت پول دچار مشکل می‌شویم. در نتیجه، مشکلات زیادی سر راه توسعه تجارت خارجی به واسطه تحریم ایجاد شده است.

خبر و نظر

نظرات به تنهایی کافی نیست!

عضو هیات علمی موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی معتقد است که مشکل و چالش تورم تنها با کنترل و نظارت بر قیمت‌ها و استفاده از ضوابط قیمت‌گذاری و حتی تأمین حداکثری کالا در بازار قابل حل نیست. در ماه‌های اخیر وضعیت بازار کالاها اساسی، به ویژه روغن، مرغ، میوه و تخم‌مرغ متلاطم بوده است. با وجود اینکه مسئولان وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت) از افزایش ۲۵ درصدی تولید روغن خبر می‌دهند، گزارش‌های میدانی نشان می‌دهد هنوز مردم برای تأمین روغن، به ویژه روغن جامد با مشکل مواجه‌اند و حتی گزارش‌هایی از فروش روغن جامد با کارت ملی منتشر شده است. مرغ حداقل ۱۰ هزار تومان گران‌تر از نرخ مصوب عرضه می‌شود و مردم برای تهیه مرغ ۲۰ هزار و ۲۰۰ تومانی باید ریسک بیماری کوید ۱۹ را بپذیرند و در صف‌های طولانی بایستند تا شاید مرغ تنظیم‌بازاری به دستشان برسد. میوه هم به حدی گران است که اخیراً گزارش‌هایی از خرید دانه‌های میوه منتشر شد. این شرایط در حالی است که حداقل برای تولید مرغ، تخم‌مرغ و روغن از ارز دولتی استفاده شده است. در این میان دو دستگاه متولی کالاها اساسی یعنی وزارت جهاد کشاورزی و وزارت صمت همواره انگشت اتهام را به سمت دیگری گرفته‌اند. وزارت صمت می‌گوید وزارت جهاد تأمین کند و وزارت جهاد می‌گوید مشکل از نظارت صمت است. در این رابطه فیهیقه بهرامی، استاد یار و عضو هیات علمی موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، اظهار کرد: اساساً دولت‌ها با اهداف اقتصادی، اجتماعی یا حتی سیاسی ممکن است مداخلاتی را در بازار انجام دهند. بازار کالاها اساسی از جمله بازارهایی است که دولت با رویکرد تضمین حداقلی فاه و تضمین دسترسی گروه‌های مختلف جامعه به ویژه گروه‌های کم‌درآمد و اقشار آسیب‌پذیر به آن ورود می‌کند. میزان موفقیت دولت در تحقق این هدف تحت تأثیر عوامل مختلفی است که برخی از آنها به زیرساخت‌ها و فاکتورهای اقتصادی و برخی دیگر به عوامل اجتماعی و میزان اعتماد جامعه به برنامه‌های حکامیتی بستگی دارد. او با بیان اینکه بستگی به دولت یا نهادها مسئول در آن برنامه‌ها حمایتی و تنظیمی خود را اجرا می‌کنند تحت تأثیر فاکتورهایی است که برخی از آنها قابلیت کنترل از سوی نهادهای مذکور را دارد و برخی دیگر خارج از دامنه کنترل و مدیریت مستقیم آنها است، تصریح کرد: نکته مهم دیگر، آن است که شکل‌گیری قیمت‌ها در اقتصاد نتیجه تعامل عملکردها و تصمیم‌گیری‌های نهادهای وزارتخانه‌های متعدد در رابطه با فاکتورهای تأثیرگذار داخلی، سیاست‌های تجاری کشورها یا به عبارتی قیمت‌های جهانی در خصوص فاکتورهای خارجی که عمدتاً تحت کنترل و مدیریت نهادهای مسئول نیست؛ رفتارهای طرف تقاضا که هر چند جنبه اجتماعی و فرهنگی آن غالب است، ولی تأثیر انتظارات تورمی و اعتماد به عملکردهای نهادهای مسئول به ویژه در حوزه تنظیم بازار و رفاه، بر نحوه بروز آن غیرقابل انکار است و همچنین رفتارهای بازیگران عرضه در لایه‌های مختلف توزیع نقشی بسیار مهم دارند.

وزیر راه و شهرسازی:

مسکن در ۱۴۰۰ گران نمی‌شود

آرمان ملی: در حال حاضر بازار مسکن و معاملات آن در یک رکود تورمی گرفتار آمده است. طی سال جاری هم قیمت مصالح ساختمانی از جمله سیمان طی چند نوبت دچار افزایش قیمت شدند که همین موضوع هم عاملی بود تا جلوی کاهش قیمت مسکن گرفته شود. کارشناسان این بخش می‌گویند قیمت تمام‌شده مسکن همچنان حباب دارد و بهای تمام‌شده آن بسیار کمتر از قیمت‌هایی است که در بازار اعلام می‌شود.

گفته می‌شود تا زمانی که قیمت مسکن از حالت تورمی خود خارج نشود، دلان در بازار مسکن وجود خواهند داشت و در این بازار، سرمایه‌گذاری می‌کنند. با این حال، صاحب نظران بخش مسکن انتظار دارند از سال ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۱، شاهد ثبات قیمت‌ها در بازار مسکن باشیم. دیروز هم، محمد اسلامی - وزیر راه و شهرسازی - مهر تأییدی بر این گفته کارشناسان زد و طی سخنانی، گفت: «با سیاست‌ها و برنامه‌هایی که اجرا می‌شود، هیچ دلیلی وجود ندارد که ما با افزایش قیمت‌ها در سال ۱۴۰۰ روبه‌رو باشیم». وزیر راه و شهرسازی روز چهارشنبه در حاشیه جلسه هیات دولت در جمع خبرنگاران در پاسخ به این سوال که آیا احتمال نزولی شدن قیمت‌ها در شهرهای بزرگ وجود دارد، گفت: پیش‌بینی من به عنوان وزیر ملاک نیست و من تنها سیاست‌ها و برنامه‌ها را اعلام می‌کنم و با این سیاست‌ها هیچ دلیلی وجود ندارد که ما با افزایش قیمت‌ها روبه‌رو باشیم. باید اجازه دهیم کشور به شرایط نرمال برسد و از التهاب آفرینی و جوسازی که موجب التهاب بازار مسکن می‌شود و قیمت‌ها را به سمت کاذب سوق می‌دهد، جلوگیری کنیم و هر کسی که تریبون دارد باید از اظهار نظرهای نادرست اجتناب کند. وزیر راه و شهرسازی گفت: سال آینده نهضت خانه‌سازی ادامه دارد و تحویل پروژه‌ها از ۵۱۰ هزار واحد عبور کرده است و از اردیبهشت سال آینده، هر ماه شاهد

در سال ۱۴۰۰ انجام می‌شود

افزایش ۳۷ درصدی حق بیمه شخص ثالث

جزئیات نرخ بیمه بر اساس دیه

آرمان ملی: رئیس کل بیمه مرکزی روز گذشته طی اظهاراتی خبر داد که حق بیمه شخص ثالث ۳۷ درصد نسبت به سال ۹۹ افزایش پیدا کرده است. درحالی که قوه قضائیه نرخ دیه را ۴۸۰ میلیون تومان برای سال ۱۴۰۰ اعلام کرد که صبح دیروز شورای عالی بیمه برای نرخ بیمه شخص ثالث تصمیم گرفت و در شرایطی که برخی رشد ۴۵ درصدی حق بیمه را متصور بودند، این رقم ۳۷ درصد اعلام شد. کارشناسان پیش از این از افزایش بی‌حد و حصر نرخ دیه و به دنبال آن رشد حق بیمه شخص ثالث ابراز نگرانی کرده بودند؛ چرا که به اعتقاد آنها این موضوع ضربه سنگینی را هم به مردم و هم به شرکت‌های بیمه وارد می‌کند. طبق اعلام رئیس کل بیمه مرکزی به دنبال اعلام نرخ دیه در سال آینده نرخ بیمه نسبت به سال قبل بر اساس مصوبات شورای عالی بیمه

نسبت به امسال ۳۷ درصد افزایش دارد. به گزارش ایسنا، غلامرضا سلیمانی، در نشست خبری تصمیم شورای عالی بیمه در خصوص تعیین نرخ بیمه شخص ثالث در سال ۱۴۰۰ رقم دیه شد. او با اشاره به اینکه قوه قضائیه ماه‌های حلال اعلام کرده که نسبت به نرخ دیه سال جاری، ۴۵/۵ درصد افزایش دارد گفت: نرخ بیمه شخص ثالث متکی به نرخ حق دیه است و بنابراین برای سال ۱۴۰۰ محاسبات بیمه مرکزی انجام شده و با توجه به اینکه ضریب خسارت رشد ۱۰۰ درصدی داشته شرکت‌های بیمه انتظار رشد ۱۸ درصدی را نسبت به رشد ۴۵ درصدی نرخ دیه داشت. به گفته سلیمانی، شورای عالی بیمه با افزایش ۱۸ درصدی شرکت‌های بیمه موافقت نکرد و نرخ بیمه نسبت به سال قبل بر اساس مصوبات شورای عالی بیمه

سکه و طلا	
سکه	فروش (تومان)
سکه تمام بهار قدیم	۱۰۷۰۰۰۰
سکه تصویر امام	۱۱۰۴۰۰۰
سکه نیم بهار	۶۷۰۰۰۰
سکه ربع بهار	۴۲۰۰۰۰
سکه یک گرمی	۲۴۵۰۰۰
هر گرم طلای ۱۸ عیار	۱۰۷۱۸۳۶

ارز	
ارز (بانک مرکزی)	فروش
دلار آمریکا	۴۲۲۱
یورو اروپا	۵۰۲۳
پوند انگلیس	۵۵۱۲
دلار کانادا	۳۳۸۸
دلار استرالیا	۳۲۶۴
لیر ترکیه	۵۶۳

بورس	
عنوان شاخص	درصد
کل	۱/۲۳
قیمت	۱/۲۳
بازار اول	۱/۷۶
بازار دوم	۰/۷۸
صنعت	۱/۳۸
۳۰ شرکت	۲/۱۴

خودرو / قیمت کارخانه (تومان)	
راندا	۱۰۷۰۰۰۰۰
پژو ۴۰۵ SLX	۱۰۸۰۶۱۰۰۰
پژویارس	۱۲۱۵۴۷۰۰۰
پژو ۲۰۷ دنده ۵ (دوران هدربلیک)	۱۵۲۳۳۷۰۰۰
ام‌وی‌ام ۳۱۵ (چک‌پلاس)	۴۲۰۰۰۰۰۰
چری تیگو ۵ (IE)	۷۵۰۰۰۰۰۰

بررسی وضعیت

بورس

سخنگوی کمیسیون اصل ۹۰ مجلس از بررسی عملکرد بازار سرمایه در نشست این کمیسیون با حضور رئیس سازمان بورس خبر داد. عسلی خضریان، با اشاره به نشست این کمیسیون، گفت: جلسه کمیسیون اصل ۹۰ در ادامه بررسی طرز کار، برنامه و تصمیمات بازار سرمایه با رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار و معاونان سازمان بورس و فرابورس برگزار شد. او بیان کرد: در ابتدای جلسه تأکید شد که مبنای کمیسیون همکاری برای رفع مشکلات و چالش‌های بازار سهام و احقاق حقوق عامه سهامداران است؛ به همین دلیل تلاش شده در سلسله جلسات کارشناسی که در کمیته اقتصادی، فنی و عمرانی در کمیسیون اصل ۹۰ برگزار می‌شود کمکی به مدیران و مسئولان این مجموعه در بررسی طرز کار و انجام پیشنهادات و موارد این چنینی باشد.

آخرین مهلت اجرای

قانون چک

عضو هیات رئیسه مجلس با بیان اینکه مسئولان بانک مرکزی قول داده‌اند از آغاز فروردین ۱۴۰۰، قانون جدید چک به صورت رسمی اجرا شود، گفت: این آخرین مهلت مجلس به بانک مرکزی جهت اجرای این قانون است. حسین‌علی حاجی‌دلگانی، دبیر امور حقوقی در این جلسه گفت: این قانون در ۹۹ ماده تقسیم شده و در طول این دوره تقریباً بیش از ۸۰۰ هزار طرح و فرد با اعتبار ۱۲ هزار میلیارد تومان تأمین مالی شده است و این میزان از طریق امضا تفاهم‌نامه با دستگاه‌های مختلف و ورود منابع از طریق آنها بود.

زمان واریز

سه‌ماهه بنزین

سخنگوی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی گفت: جایگاه‌های سوخت کشور همگی در آمادگی کامل برای سوخت‌رسانی هستند و وضعیت ذخیره سوخت انبارهای سراسر کشور به‌ویژه در مناطق شمالی کشور، مطلوب است. فاطمه کاظمی، با بیان اینکه ساعت ۲۴ روز ۳۰ اسفند ماه سال ۹۹، سهمیه بنزین خودروها و موتورسیکلت‌ها شارژ می‌شود، افزود: برای خودروهای سواری شخصی ۶۰ لیتر و برای موتورسیکلت‌های شخصی نیز ۲۵ لیتر بنزین ماهانه شارژ می‌شود. باقی سهمیه‌های بنزین نیز به‌صورت اعتباری با عملکردی شارژ می‌شود. افزود: شارژ سهمیه بنزین تاکسی‌های اینترنتی بر اساس عملکرد آنها که از سوی وزارتخانه‌های ذی‌ربط به شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ابلاغ می‌شود، تأمین می‌شود. این مقام مسئول درباره سهمیه بنزین مرسوم نوروزی خودروهای شخصی نیز گفت: مصوبه‌ای برای تخصیص این سهمیه نوروزی بنزین به شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ابلاغ نشده است.

خبر

دلایل گرانی میوه

ایسنا: رئیس اتحادیه فروشندگان میوه‌سبزی استان تهران مشخص نبودن ساعت کار میدان مرکزی میوه‌تولیدار، تعدد دلان در میدان، صادر نشدن فاکتور معتبر، رعایت نشدن خالص‌فروشی و گرفتن پول کارگر از مغازه‌داران در میدان مرکزی را عوامل اصلی گرانی میوه دانست. اسدالله کارگر با بیان اینکه گرانی داریم ولی گران‌فروشی نداریم، گفت: برای عرضه کالاها سود مصوب تعیین شده و این سود در خرده‌فروشی‌ها رعایت می‌شود. البته این موضوع ۱۰۰ درصد رعایت نمی‌شود و بخشی از اعضا نیز فراتر از ۳۵ درصد اعمال می‌کنند. به همین دلیل برای اصلاح و تذکر به این واحدها گشت‌های مشترک از اتاق ایران، اتاق اصناف تهران، تعریضات حکومتی و اماکن به همراه اتحادیه فروشندگان تشکیل شده و این گشت‌ها به‌صورت مشترک از هفته گذشته به این حدود ۱۵ درصد از اعضای که سود مصوب را رعایت نمی‌کنند و زحمت ۸۵ درصد مابقی را زیر سوال می‌برند، تذکر می‌دهند.

رشد فروشگاه‌های اینترنتی

ایسنا: عضو هیات مدیره شرکت‌های نمایشگاهی اتاق اصناف تهران اظهار کرد: فروشگاه‌های قدیمی‌تر و بزرگ‌تر در این مدت حتی رشد ۵۰ درصدی را هم تجربه کردند، برای فروشگاه‌های تازه تأسیس هم شرایط حاصل از کرونا سبب شد که با کمترین تبلیغات برای معرفی خود، ۶۰ تا ۷۰ درصد فروش بیشتری داشته باشند. سیدمهدی میرمهدی کماجنی در مورد وضعیت فروشگاه‌های اینترنتی در دوران کرونا و ایام منتهی به نوروز، اظهار کرد: در یک سال و نیم اخیر و به‌خصوص در سال ۹۹ روند کسب و کارهای اینترنتی رشد بسیار خوبی داشته است و می‌توان گفت الان حرف اول در فروش را کسب و کارهای اینترنتی می‌زنند. او ادامه داد: در یک سال اخیر به علت شیوع کرونا مردم برای خرید نمی‌توانستند برای خرید به بازار مراجعه کنند و از همین جهت خرید خود را از دنیای مجازی انجام می‌دادند. می‌توان گفت فروشگاه‌های مجازی در یک سال اخیر رشد بیش از ۷۰ درصدی را تجربه کردند.

افزایش تسهیلات اشتغال

ایسنا: مدیرعامل صندوق کارآفرینی امید گفت: صندوق در سال ۹۱ در مجموع ۶۸۰ میلیارد تومان تسهیلات پرداخت کرد و هم‌اکنون این رقم بیش از دو هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان و چهار برابر افزایش داشته است. عضو هیات مدیره صندوق گفت: به وجود اینکه منابع صندوق کارآفرینی امید از محل منابعی که دولت در سنوات گذشته کمک می‌کرده است، رشد نداشت، اما میزان پرداخت تسهیلات ۴۰۰ درصد افزایش یافته است. او ادامه داد: در این سال‌ها تلاش کردیم با جلب مشارکت دستگاه‌های مختلف، منابع لازم برای برنامه‌های اشتغال به‌ویژه توسعه روستا را جذب و در اختیار متقاضیان قرار دهیم. مدیرعامل صندوق کارآفرینی امید گفت: در طول این دوره تقریباً بیش از ۸۰۰ هزار طرح و فرد با اعتبار ۱۲ هزار میلیارد تومان تأمین مالی شده است و این میزان از طریق امضا تفاهم‌نامه با دستگاه‌های مختلف و ورود منابع از طریق آنها بود.

رشد قیمت نفت

مهر: قیمت نفت خام در معاملات چهارشنبه، پس از سه روز افت متوالی رشد کرد، البته دیروز سرمایه‌گذاران منتظر اعلام داده‌های مربوط به میزان ذخایر نفت آمریکا بودند. به گزارش سی‌ان‌بی‌سی، قیمت پیش‌خرید نفت خام برنت، پنج‌مارک بین‌المللی قیمت نفت، تا ساعت ۱۱ به وقت تهران ۰۵۶/۰۵ درصد رشد کرد و به ۶۸/۷۸ دلار رسید. این گزارش نشان می‌دهد که قیمت پیش‌خرید هر بشکه نفت خام آمریکا هم ۰/۶۶ درصد رشد کرده و به ۶۵/۲۴ دلار رسید. آنچه باعث شده است قیمت‌های نفت خام رشد کند این است که به‌رغم پیش‌بینی‌های کارشناسان برای رشد سه میلیون بشکه‌ای ذخایر نفت آمریکا در هفته گذشته، موسسه سوخت آمریکا اعلام کرد میزان این ذخایر یک میلیون بشکه کاهش یافته است. براساس این گزارش، حالا سرمایه‌گذاران منتظر تأیید این نتایج غافل‌گیرکننده از سوی اداره اطلاعات انرژی هستند.

گران‌فروشی، بیشترین تخلف سال

ایسنا: رئیس سازمان صمت استان تهران از رشد ۱۲ درصدی بازرسی‌ها از بازار کالا و خدمات در سال ۱۳۹۹ خبر داد و بیشترین تخلفات ثبت‌شده را گران‌فروشی، احتکار، عدم درج قیمت و عرضه خارج از شبکه عنوان کرد. یاد... صادقی، تعداد بازرسی‌های انجام‌شده در سال ۱۳۹۹ را بیش از ۷۸۱ هزار و ۳۰۰ مورد عنوان کرد و گفت که تعداد بازرسی‌ها نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد ۱۲ درصدی داشته است. همچنین به گفته او، در این مدت ۷۳ هزار و ۱۵۴ فقره به تشکیل شده که برای بررسی مراحل قانونی به تعزیرات حکومتی ارسال شده است. صادقی، مرسوم نوروزی خودروهای شخصی نیز گفت: مصوبه‌ای برای تخصیص این سهمیه نوروزی بنزین به شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ابلاغ نشده است.